

26. I.

Kochany Leszku!

1. Do p. Józefa Białasiewicza Nawiązanie z nim kontaktu dotyczyło z pewnością idei wydania wierszy zebranych Wierzyńskiego, która zrodziła się zimą 1955 r. w środowisku emigracji chicagowskiej, a jej głównymi animatorami byli poeci Zbigniew Chałko i Jan Leszcza oraz redaktor Białasiewicz; tom ukazał się w 1959 r. Szerzej na ten temat zob. B. Dorosz, O niektórych problemach wydania „Poezji zebranych”, w: *taż*, *Nowojorski pasjans*, dz. cyt., s. 380-392. napisałem. Adres: 1165 Milwaukee Ave, Chicago, Illinois.

2. Jaki jest adres krawca, o którym marzę?

3. Nie wiem, czy Ci wspominałem, że o dorobku pisarzy emigr[acyjnych] mówiłem niedawno w moim Liście z Am[eryki] W tomie Wierzyńskiego Pamiętnik poety nie ma tekstu na ten temat; można go odnaleźć w zachowanych w maszynopisie (w archiwum poety w Bibliotece Polskiej w Londynie) pogadankach, które nie weszły do książki. Audycja (nr 38) zatytułowana była *Pisarze emigracyjni wśród obcych i punktem wyjścia do rozważań było przekonanie, że aby zainteresować świat Polską i jej problemami, trzeba „pisać rzeczy tak dobre, żeby weszły nie tylko pod skórę świata, lecz w jego krew i serce”*. Następnie wymienione zostały publikacje „sowieznowawcze”, tu przede wszystkim *Inny świat* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, określona mianem „arcydzieła”, a w dalszej kolejności *Zniewolony umysł i Objęcie władzy* (takiego tytułu użył Wierzyński; w rzeczywistości chodzi o *Zdobycie władzy*, wyd. Paryż 1955) Czesława Miłosza. Wśród zauważonych w świecie zachodnim polskich powieści znalazły się - według Wierzyńskiego - *Krauzowie* Herminii Naglerowej i *Leśnik* Marii Kuncewiczowej. Osobną uwagę poświęcił poeta twórczości Jerzego Pietrkiewicza, wobec którego „niezwykle życzliwe opinie krytyki angielskiej roją się od porównań z Józefem Conradem”; rozwinął też wątek studiów polonistycznych w Ameryce, podkreślając osiągnięcia w tej dziedzinie *Wacława Lednickiego*, *Wiktora Weintrauba*, *Olgi Scherer-Wirskiej*, *Manfreda Kridla*, *Zbigniewa Folejewskiego*, zapowiedział przy tym, że „lada dzień ma się ukazać po francusku i angielsku praca *Lechonia o Mickiewiczu*”. Na koniec przypomniał pionierskie prace historyków na emigracji, zwłaszcza *Oskara Haleckiego* i *Mariana Kukiela*. Wspomniał o tym Wierzyński zapewne w związku z planowaną na ten temat audycją *Głosu wolnych pisarzy*, której żadnych śladów nie ma w *Dzienniku Lechonia*. Według *Lechosława Gawlikowskiego* 8 lutego 1956 r. odbyła się jednak audycja „o literaturze emigracyjnej po angielsku” i było to „omówienie dorobku emigracji w dziedzinie przekładów literatury polskiej na angielski oraz prac pisanych przez autorów polskich po angielsku”, w którym uczestniczyli *Lechoń*, *Wierzyński* i *Wittlin*; zob. *L. Gawlikowski*, *Pracownicy Radia Wolna Europa*, dz. cyt., s. 842-843.. Piszę Ci to, żeby nie było konfuzji. Powiedz o tym *Wagnerowi*.

4. O *Ważyku* piszą teraz w Polsce: *Jaki Bęcwałskich ołtarzyk?* *Anders*, *Miłosz* i *Ważyk* *Fraszka* jest zapewne nawiązaniem do postaci *Augusta Bęc-Walskiego*, groteskowego reakcjonisty, bohatera historyjek rysunkowych publikowanych przez wiele lat w tygodniku „*Przekrój*”, powołanego do życia przez grafika i satyryka *Karola Ferstera* (podpisywał rysunki pseudonimem „*Charlie*”).
Ściskam Cię mocno i czekam na krawca.

Kazimierz